

INSPIRATIEDAG

DUAAL LEREN

VOOR SECUNDAIRE SCHOLEN,
CDO'S EN SYNTRA'S

W E L K O M

De meerwaarde van duaal leren in de derde graad, enthousiaste scholen getuigen!

Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG)

W E L K O M

DUAAL LEREN

in de 3de graad

ENTHOUSIASTE SCHOLEN GETUIGEN

GO! onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

OV De gemeente
maakt school
SG

**PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN**

Voorstelling sprekers

Marc Rabaey
Directeur
GITO-Overijse

Peter De Langhe
Pedagogisch begeleider
Duaal leren / STEM/ DF-AF

A close-up photograph of a wooden hand holding a wooden block with a large exclamation mark. The hand is made of light-colored wood and is positioned as if holding the block. The background is a dark red color.

Programma

- Verwelkoming
- Opwarmertje
- Getuigenissen met specifieke aandacht voor
 - De meerwaarde van een dubbel aanbod: duaal en niet-duaal naast elkaar
 - Wat vinden leerlingen zelf?
 - Aanpak, organisatie & inzet van middelen
 - Rol van de trajectbegeleider(s)
 - Communicatie naar ouders, leerlingen en leerkrachtenteam
 - Aanpak screening met een minimale uitval als doel
 - Behoud van een goede binding met de school
 - De positieve impact van de duale leerweg op de niet-duale leerlingen
 - Uitdagingen? Toekomst?
- Ruimte voor vragen

Opwarmertje

- Wie heeft reeds duaal leren in het aanbod van de school?
- Zo ja,
 - wanneer ben je gestart?
 - hoeveel duale opleidingen?
 - hoeveel leerlingen?
- Zo neen,
 - waarom ben je nog niet gestart?
 - ben je van plan te starten op 1/9/23?
 - Of later?

De meerwaarde van duaal leren in de 3de graad

- Win-win voor leerling en werkgever.
- Proeven van het bedrijfsleven zonder die schoolomkadering te verliezen.
- Ervaring opbouwen binnen een 'echte' werkomgeving.
- Ontwikkelen van een echt bedrijfsgevoel.
- Werktempo, naleven van veiligheidsvoorschriften en werken in teamverband worden veel duidelijker.

De meerwaarde van duaal leren in de 3de graad

- Groeien als persoon - Ze leren attitudes die wij hen op school niet kunnen aanleren.
- Voor leerlingen die liever een andere leerweg willen bewandelen kan het een motivatie zijn om minder naar school te hoeven komen en al een paar dagen te leren op de werkplek.
- Leerlingen die niet goed functioneren op school, kunnen openbloeien tijdens een duale opleiding.
- Iedereen is anders! Er zijn leerlingen die graag bezig zijn en graag onder de mensen zijn.

OV De gemeente
maakt school
SG

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

GO! onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

Wat betekent duaal leren in de derde graad voor de leerlingen?

Wat is het **WEL**:

- Positieve keuze
- Ervaringsgericht
- Authentiek leren
- Samenwerking school-werkplek
- Op maat
- Springplank
- Leerweg nieuwe innovaties
- Toegangsticket voor de arbeidsmarkt

▲ Wat is het **NIET**:

- Lager niveau
- Een langere stage
- Gemakkelijk
- Voor leerlingen met leermoeheid
- Goedkope werkkraft

Wat zeggen leerlingen zelf?

- Al doende leert men
- Stages zijn te kort
- Verdieping op de werkvloer
- Loonaspect
- ADHD - "geen zittend gat"
- Leren op eigen benen staan
- Met plezier naar de werkvloer - op school was dit anders
- Ik doe nu wat ik graag doe
- Leerlingen die afstuderen, hebben dadelijk werk

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

GITO- Overijse

- ▲ Ervaring met Se-n-Se TSO Hout
- ▲ I.s.m. lokale economie speed-dating avonden
 - ▲ Is nu ingeburgerd
- ▲ 2017 dual onderhoudsmecanicien auto (5 BSO) en zo verder tot 7e jaar (lichte en zware voertuigen)
- ▲ 2018 geleidelijk aan duale richtingen in Hout (7e jaar)
 - ▲ Daktimmerman, Interieurbouwer, CNC operator
 - ▲ Soms 100%

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

GITO- Overijse

- ▲ Tot en met Covid: succesverhalen (maturiteit), daarna minder in Auto (5e en 6e jaar)
 - ▲ => 5e jaar niet meer in dual in 2023-24
 - ▲ => (oude) nieuwe trajectbegeleider: lesgeven in tweede graad Mechanica – onderdeel auto
- ▲ Duaal in dubbele finaliteit
 - ▲ Elektromechanische technieken en Autotechnieken
 - ▲ 2024-2025: leerkrachten – nieuwe verkenning firma's
- ▲ Sleutelpersonen
 - ▲ TAC – TA
 - ▲ Trajectbegeleiders

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

GITO- Overijse

▲ Organisatie

- ▲ Donderdag en vrijdag op school
 - ▲ Garages
 - ▲ Se-n-Se Hout donderdag en vrijdag
- ▲ Sommige vakken samen met reguliere leerlingen (functie van aantal)
- ▲ Trajectbegeleider is vakleerkracht voor hen op school
- ▲ Een uur trajectbegeleiding per leerling of per twee leerlingen (functie van afstand)
- ▲ Soms een leerling in reguliere richting (kostelijk)

Aanpak, organisatie en inzet van middelen

GITO- Overijse

- ▲ Onderzoekende School ?! (VUB)
 - ▲ Blended learning (combinatie digitaal en contactonderwijs)
 - ▲ Maturiteit – Vroeg ermee beginnen
- ▲ Zijnstromers
 - ▲ Welk vlees in de kuip? -> Proefstage
- ▲ Opletten
 - ▲ BSO : "Betaald" worden – mag niet de motivatie zijn
 - ▲ Inflatie van begrip "duaal leren" in Secundair onderwijs
- ▲ Duaal leren in hoger onderwijs (niet enkel stages)
- ▲ Triaal leren

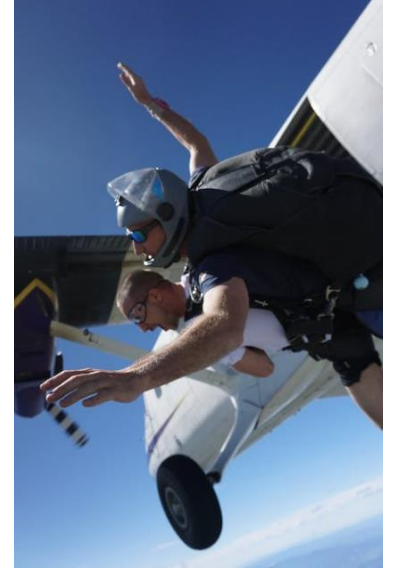
Rol van de trajectbegeleider(s)

- Cruciale sleutelfiguur
- Andere "skills" nodig (bemiddelaars, vertrouwenspersoon, ...)
- Ingebed in een team
- "Lijm" tussen school en werkplek
- Vertrouwensband met de leerwerkplekken (eerlijkheid)
- De frequentie van de bezoeken dient hoog te zijn

Communicatie naar ouders, leerlingen en leerkrachtenteam

- Geloof in duaal leren als cruciale randvoorwaarde
- Onafgebroken positief communiceren
- Zich letterlijk "smijten in het duaal verhaal"
- Coördinator duaal leren is een voordeel (kennis!)

Go! onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

OV De gemeente
maakt school
SG

 **PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN**

Blijvende sensibilisering

- Om duaal leren verder uit te bouwen tot een sterk merk is een voortgezette en continue sensibilisering cruciaal.
- Het werven van leerlingen voor een duaal traject vraagt tijd en inspanning.
- Zorg voor duidelijke informatie.
- Interesse van ouders opwekken.
- Voldoende investeringen vanuit onderwijs en arbeidsmarkt.
- Duaal leren moet in de eerste plaats gaan om leren.

Aanpak screening met een minimale uitval als doel

- Belang van goede betrokkenheid van leerkrachten 4de jaar (ingebed in een goed OLB-beleid).
- Dit is niet het verhaal van één leerkracht maar van een team (o.a. betrokkenheid leerkrachten AV).
- Gesprek met drie, transparantie en niet over het hoofd van de leerling.
- Start tijdig!
- Uitgewerkte screening naar arbeidsrijpheid.

Behoud van een goede binding met de school

- Trajectbegeleider (= vertrouwenspersoon)
- Aangepaste cursussen (vooral PAV)
- Verplichte aanwezigheid op oudercontacten
- Week van dual:
 - Leuke activiteit voor de leerlingen
 - Leerlingen dual komen vertellen over hun ervaringen
 - Afterwork drink met leerlingen en werkgevers.
 - ...

De positieve impact van de duale leerweg op de niet-duale leerlingen

- Kleinere klassen
- Meer aandacht mogelijk voor de brede basiszorg en differentiatie
- Meer begeleidingskansen
- Leerlingen worden gemotiveerd door de succesverhalen van hun duale medeleerlingen.
- "Aanzuigefect": soms ook externe leerlingen die worden aangetrokken tot de duale leerweg.

Uitdagingen?

- Soms angst bij leerkrachten, voelen zich bedreigd in hun job.
- Blijven waken over de te presteren uren (bv. horeca)
- Een puzzel om te leggen binnen de school (qua uren, leerkrachten, ...)
- Schaalgrootte heeft voor- en nadelen:
 - Klein beginnen: 1 of 2 duale opleidingen
 - Hoe meer het duaal systeem wordt uitgerold -- > hoe meer expertise, mogelijkheden om groepen samen te zetten, teamwerking, ...
 - Valkuil?

Laat je ondersteunen!

- Je staat er nooit alleen voor ...
- Belang van lerende netwerken!
- Netwerkdagen
- PLG's
- RTC's
- Sectoren
- VDAB
- Technische Academy's
- ...

Ondernemingen
versterken en
ondersteunen in hun rol
als opleider - Verschil
stage en duaal leren

- Stage: je oefent op de werkplek de competenties die je op school leerde.
- Duaal leren: je verwerft ook **nieuwe** competenties op de werkplek, en dat doe je in het kader van een opleidingsplan.
- Kennis aanleren op het bedrijf:
 - Ondersteuning door de school (cursusmateriaal, logboek, observatiefiches, didactische fiches, ...)
 - Communicatie tussen school en werkplek in geval van bv. remediëring.

Toekomst?

- Modernisering van het secundair onderwijs
- Duaal leren in de dubbele finaliteit?
- Aanloopfase organiseren?
- Flexibilisering van de trajecten
- Duaal leren overal hetzelfde (syntrum & centrum leren en werken)?

Tot slot ... Enkele krachtlijnen

- Het is waardevol om het duaal en niet-duaal systeem naast elkaar te organiseren (zeker in de 3de graad). De meerwaarde zit hem in het feit dat leerlingen echt de leerweg kunnen kiezen die het best bij hen past (bewuste keuze).
- Een goede screening en een intense begeleiding verhogen de kans op een succesvol duaal leertraject.
- Duidelijk en transparant communiceren naar alle stakeholders is een must!

Vragen? Bedenkingen?

- Bedankt voor jullie aandacht!

werkplekduaal@vlaanderen.be

vlaanderen.be/werkplekduaal/opleidingsverstreckers

duaalleren.vlaanderen

M E E R I N F O

BEDANKT

VOOR UW AANDACHT

V R A G E N ?